ตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ (Best Practice) ในการบริหารจัดการในการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 : การช่วยเหลือเกษตรกรโดยจัดพื้นที่จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรบริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอ กรณีศึกษา อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑. สถาพปัญหา

อำเภอปากช่อง มีพื้นที่ทางการเกษตรที่หลากหลายสามารถปลูกได้ทั้งพืชไร่ พืชสวน พืชผักและผลไม้ เนื่องจากมีพื้นที่เหมาะสำหรับการเพาะปลูก และมีสภาพอากาศที่เหมาะสม ทำให้อำเภอปากช่องเป็นแหล่งผลิตพืชผัก ผลไม้ ส่งเลี้ยงผู้คนทั้งในเขตจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดใกล้เคียง

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประกอบกับรัฐบาลประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาด **ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่สามารถระบายสู่ท้องตลาดได้อย่างสะดวก** เกษตรได้รับผลกระทบ ไม่มีช่องทางในการจำหน่ายผลผลิต

๒. แนวคิดในการบริหารจัดการ

อำเภอปากช่อง มีพื้นที่เพาะปลูก **“มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง”** ประมาณ ๗,๐๐๐ ไร่ ในพื้นที่ ๕ ตำบล ได้แก่ ตำบลโป่งตาลอง ตำบลวังกระทะ ตำบลคลองม่วง ตำบลปากช่อง และตำบลหมูสี มีเกษตรประมาณ ๑,๐๐๐ ราย ผลผลิตโดยเฉลี่ยประมาณ ๘,๐๐๐ ตัน/ปี สามารถเก็บเกี่ยวได้ในช่องเดือนมีนาคม - เดือนพฤษภาคม ของทุกปี ในสถานการณ์ปกติจะมีพ่อค้าจากตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง รวมถึงผู้ค้าส่งต่างประเทศมารับซื้อถึงสวนของเกษตรกรในราคากิโลกรัมละ ๑๐ - ๒๐ บาท ทำให้มีเงินสดหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของอำเภอปากช่องประมาณ ๘๐ - ๑๖๐ ล้านบาท/ปี

ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับผลกระทบ สูญเสียรายได้ อำเภอปากช่องจึงได้กำหนดแนวทางในการช่วยเหลือเกษตรกร ภายใต้แนวคิด “ **ผลผลิตจากแหล่งผลิตคุณภาพ ถึงมือผู้บริโภคโดยตรง สะดวก ปลอดภัย มั่นใจ คนโคราชไม่ทิ้งกัน**”

๓. แนวทางการบริหารจัดการ

กำหนดแนวทางการบริหารจัดการ โดยบูรณาการทุกภาคส่วน ประกอบด้วย นายอำเภอปากช่อง ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรปากช่อง เทศบาลเมืองปากช่อง เกษตรอำเภอปากช่อง พัฒนาการอำเภอปากช่อง และผู้แทนเกษตรกร ประชุมหารือร่วมกันเพื่อรับทราบปัญหาและกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนี้

- **การจัดระบบการลงทะเบียน (Registration System)** เปิดโอกาสให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบมาลงทะเบียน ณ สำนักงานเกษตรอำเภอปากช่อง เพื่อขายผลผลิตทางการเกษตรในช่วงฤดูการผลิต ทำการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน เพื่อไม่ให้ผลผลิตล้นตลาด และราคาเป็นที่พอใจทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค

- **การจัดหาพื้นที่จำหน่ายให้กับเกษตรกร (Area Procurement)** พื้นที่จำหน่ายต้องอยู่ในแหล่งชุมชน ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวกปลอดภัย โดยใช้สถานที่บริเวณ **หน้าที่ว่าการอำเภอปากช่อง** ริมถนนมิตรภาพสายเก่า เป็นจุดจำหน่าย ซึ่งจะมีประชาชนสัญจรไปมา สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยมีเจ้าหน้าที่จากสถานีตำรวจภูธรปากช่องคอยจัดระบบการจราจร และอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน พร้อมทั้งกำชับการปฏิบัติตามมาตรการการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing)

- **การคัดสรรคุณภาพ (Quality Selection)** ให้เกษตรกรคัดสรรผลผลิตคุณภาพในระดับเดียวกับที่ส่งออกต่างประเทศหรือเกรดพรีเมี่ยมในราคาที่เข้าถึงได้มาจำหน่าย เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค โดยมีเกษตรอำเภอเป็นพี่เลี้ยง

- **การอำนวยความสะดวกในการจัดส่ง (Facilitation)** อำเภอปากช่องร่วมกับ**บริษัทไปรษณีย์ไทย สาขาอำเภอปากช่อง จัดส่งผลผลิตให้ถึงหน้าบ้านผู้บริโภค** โดยผู้ขายสามารถจัดส่งผลผลิตได้ทันที รวมทั้งมีบริการสั่งซื้อในระบบออนไลน์ เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้บริโภค

- **การติดตามและประเมินผล (Monitor and Evaluation)** ดำเนินการโดยที่**ทำการปกครองอำเภอปากช่อง** โดยการสอบถาม และสังเกตผู้ขายและผู้บริโภค เพื่อนำปัญหาอุปสรรคมาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการ

๔. ประโยชน์ที่ได้รับ

จากการที่อำเภอปากช่องได้ดำเนินการจัดหาสถานที่จัดจำหน่ายผลผลิตให้กับเกษตรกรโดยตรงในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรและประชาชน ดังนี้

- เกษตรกรอำเภอปากช่อง สามารถระบายผลผลิตออกสู่ตลาดได้โดยตรง ไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง ทำให้มีรายได้เสมือนในสถานการณ์ปกติ โดยสามารถขาย ณ บริเวณจุดจำหน่าย ได้มากกว่า ๑๐,๐๐๐ กิโลกรัม เป็นจำนวนเงินมากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับการซื้อในระบบออนไลน์สามารขายได้ประมาณ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม เป็นจำนวนเงินมากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท
- ประชาชนโดยทั่วไปสามารถซื้อผลไม้คุณภาพดีราคามาตรฐาน ทำให้มีเงินหมุนเวียนขับเคลื่อนเศรษฐกิจของอำเภอปากช่อง
- เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข
- ไม่มีปัญหาการรวมกลุ่มร้องเรียน (Mob) ในพื้นที่

แหล่งข้อมูล : ที่ทำการปกครองอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ฝ่ายบูรณาการแผนพัฒนาพื้นที่และนโยบายพิเศษ
ส่วนแผนงานยุทธศาสตร์
กองวิชาการและแผนงาน